

De Kunst VAN HET MAKEN

Utrecht is een creatieve stad. Er wordt veel gezongen, gedanst, geschilderd, gebeeldhouwd, getekend, gefotografeerd, gecomponeerd; kortom gemaakt. Werken gecreëerd door professionele makers van Kunst met de grote K. Te zien, te horen of te ervaren in galleries, op podia, in musea of culturele centra. Wie zijn deze Utrechtse kunstenaars? Hoe werken zij, wat maken zij en wat zijn hun drijfveren?

In de eerste editie van deze rubriek een gesprek met Jolanda Schouten. Zij is beeldend kunstenaar en werkt veel met aquarelverf op papier gemaakt van bamboe. Jolanda is vooral bekend van haar kleurrijke, grote werken waarbij planten in het middelpunt staan. Panorama Mesdag. Logerend bij een oudtante maakte Jolanda Schouten kennis met dit grote werk. "Ik was zo onder de indruk! Ik was elf jaar en stond met open mond te kijken. Een kunstwerk waar je echt in stond; waar je deel van uit kon maken. Prachtig vond ik het... Ik denk, terugkijkend, dat daar ergens mijn verlangen ontstaan is om ook te maken. Om te creëren. Om te verwonderen en te raken." Jolanda ging op jonge leeftijd naar de Kunstacademie in Utrecht. "Ik wist totaal niet wat me daar te wachten stond. Daar leerde ik het ambachtelijke schilderen, maar kwam ook in contact met allerlei andere kunstvormen. Een bijzondere, inspirerende tijd... Wilde jaren. Wat daarvan overbleef was de wens om iets moois en waardevols te creëren. Werken vol levenslust en schoonheid, zonder de wereld met alle problemen uit het oog te verliezen."

Dicht bij huis

Jolanda probeerde van alles uit tijdens en na haar academiетijd. Verf, textiel, fotografie, collages, installaties, kleine werken, grote werken... "Ik was op zoek naar mijn eigen stem. Wilde graag ontdekken wat ik te vertellen had. Mijn eigen leven werd een onderwerp van mijn werk. Het moederschap verwerkte ik in mijn kunst. Mijn kinderen figureerden, mijn tuin en mijn leefomgeving. Dicht bij huis, lokale dingen trokken mijn aandacht. Zo ook mijn eigen tuin. Die kleine stadstuin op het noorden werd een jaar lang mijn inspiratiebron. Iedere dag pakte ik een stukje papier, aquarelverf en ik ging kijken. Wat gebeurde er in die tuin? Wat bloeide er? Hoe zagen zaden en bladeren er echt uit? Zo ontstond er een beeld van een jaar. Het dwong me om echt te kijken, iedere dag weer. Vanuit dat ritme ging ik steeds groter werken. Inmiddels maak ik schilderijen van soms wel 3 bij 5 meter met de natuur als onderwerp. Ik leg vellen bamboepapier op de grond. Plak ze aan elkaar zodat er een groot canvas ontstaat. Ik ga er middenin zitten en begin. Op mijn knieën. Ik ben onderdeel van het werk tijdens het ontstaan. Er ontspint zich een dialoog. Op een gegeven moment wordt het beeld zichzelf en gaat terug praten. De beweging wordt dan steeds kleiner en op een gegeven moment is het werk af. Ik voel een sterke drang om te maken. Het verhaal moet eruit. De ruimte moet ingenomen worden. Ik schilder met veel water. Er staan altijd vijvertjes op mijn werk als ik bezig ben. Mijn maakproces is erg fysiek. Ik doe dus ook aan yoga om mijn lijf soepel te houden."

Het werk leeft

Kijken is de basis van kunst, zo zegt Jolanda. "Het begint bij waarnemen. Daarna volgt de verbinding. Tussen ogen, lichaam, verf, penseel en papier. That's where the magic happens... Omdat mijn werk opgebouwd is uit losse vellen die aan elkaar geplakt zijn, kan het geheel ook uit elkaar, meegenomen worden naar een andere locatie en elders weer opgebouwd. Ik vouw de vellen dan gewoon op. Het hoort erbij dat er vouwen en kreukels in zitten. Het leeft, het is een verhaal, een soort logboek van het maken."

Samenwerken en verbinden

Al 40 jaar zit Jolanda in haar Utrechtse atelier. "Een oase", verzucht ze. "Hier ontstaat alles. En als ik niet hier aan het werk ben, werk ik samen met anderen aan projecten. Die gaan altijd over Samenwerken en Verbinding zoeken." Een voorbeeld is Let's grow flowers, not walls; een on-going community borduurproject waar de afgelopen jaren al meer dan 500 mensen uit alle windstreken aan meewerkten. Met draden vertellen de deelnemers verhalen. Borduursteken hebben een geschiedenis en betekenis die verbonden zijn aan cultuur, identiteit en achtergrond. "Dat is een prachtig dynamisch proces waar ik heel gelukkig van word. Daarnaast geef ik les aan studenten van de HKU, maak met een viertal gastschrijvers een uitbundig beeldboek over de vele aardlagen van mijn praktijk en ben nog steeds op zoek naar het ideale papier om mijn werk op te maken. Mijn leven draait dus om kunst, in vele vormen."

www.jolandaschouten.nl
www.letsgrowflowersnotwalls.nl

